Сигналізаційне повідомлення № 10
про фітосанітарний стан сільськогосподарських культур
у сільгосппідприємствах Херсонської області
станом на 29.09.2026 року

За даними фітосанітарного моніторингу, в господарствах області на полях озимого ріпаку, де з'явилися сходи, спостерігається заселення та пошкодження рослин шкідниками: ***хрестоцвітими блішками, гусеницями озимої совки, несправжніми гусеницями ріпакового пильщика (трача)***. Спостерігається літ імаго ріпакового пильщика, метеликів капустяної совки, капустяного і ріпакового біланів.

Нетоксиковані сходи озимого ріпаку повсюди заселяють ***хрестоцвіті блішки***, які за сухої погоди, t°>15°С шкодитимуть молодим рослини культури. **Хрестоцвіті блішки** – маленькі жуки (1,5-3 мм) з овально-довгастими тілами, довгими вусиками та стрибаючими задніми ногами, які завдають шкоди хрестоцвітим культурам (капусті, редьці, ріпаку). Забарвлення різноманітне: чорне, смугасте, з металевим блиском. Блішки пошкоджують сім'ядольні та справжні листки, вигризаючи невеликі круглі отвори. У випадку ураження точки росту рослина гине. У разі масового розмноження шкідників за два-три дні вони здатні повністю знищити сходи ріпаку, що призводить до пересівання культури.

Озимий ріпак за наявності 3-5 блішок на кв.м, за теплої сонячної погоди захищають препаратами на основі діючих речовин циперметрину, дельтаметріну, тіаклоприду, хлорпірифосу.

Триває літ, яйцекладка та відродження ***несправжніх гусениць ріпакового пильщика.*** Сприятливою для розвитку шкідника є тепла та помірно волога погода. Розвиток несправжніх гусениць залежно від погодних умов триває 25-40 діб. Личинки перших віків скелетують, дорослiші об'їдають листки, залишаючи тільки товсті жилки. Пошкоджені рослини нерідко гинуть, що призводить до зрідження чи повної загибелі посівів. Навіть за температури +7°С вдень, несправжні гусениці старших віків не припиняють поїдати рослини. ЕПШ несправжніх гусениць ріпакового пильщика – 1-2 екз, 1 росл., або 2-3 екз./м². Необхідно вести постійний моніторинг посівів і при необхідності провести заходи щодо обмеження чисельності шкідливих організмів.

Подекуди відмічається пошкодження рослин ріпаку гусеницями ***озимої совки*** II покоління. Гусениці підгризаючи рослини з ґрунту, грубо надкушують листки з країв і підгризають кореневу шийку рослин. Інколи повністю знищують рослини в рядку. ЕПШ – 2-3 екз./м². При перевищенні ЕПШ застосовують інсектициди згідно з «Державним реєстром пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні». Обробки проводять ввечері, коли гусінь харчується на рослинах.

Триває літ метеликів ***капустяного і ріпакового біланів*** та можливе пошкодження рослин ріпаку їх гусеницями. Гусениця завдовжки 40-50 мм, жовтувато-зелена, з темно-бурими щитками, по боках тіла – жовті смуги,

вздовж спини світла смуга. Гусениці до IV віку тримаються групами й скелетують листки з нижнього боку, об'їдаючи м'які частини. З IV – V віків переходять на верхній бік листка і ведуть поодинокий спосіб життя. Гусениці біланів шкодять озимому ріпаку в осінній період, грубо об'їдаючи листя, що може призвести до зрідження посівів або навіть їх повної загибелі. Внаслідок пошкодження листя рослини ріпаку втрачають життєво важливу площу для фотосинтезу, що уповільнює їхній ріст та розвиток.

Гусениця ***капустяної совки*** завдовжки 35-50 мм, мінливого забарвлення, від сірувато-зеленого до темно-бурого, майже чорного, по боках тіла широка жовта смуга, на спині – темний малюнок у вигляді «ялинки». Гусениці I віку скелетують листя знизу, а II та III – вигризають у листках наскрізь отвори неправильної форми. Вони інтенсивно живляться вночі та на світанку, а в денні години спостерігається спад активності. Розвиток гусениць триває впродовж 25-30 діб. На заляльковування мігрують у ґрунт на глибину 5-12 см. ЕПШ капустяної совки – 1-2 екз./росл. при заселенні 2-5% рослин, капустяного і ріпного біланів – 3-5 екз./росл., або заселення гусеницями 10% рослин.

Управління фітосанітарної безпеки ГУ Держпродспоживслужби в Херсонській області рекомендує провести обстеження посівів озимого ріпаку, і у разі перевищення ЕПШ шкідників (хрестоцвітих блішок – 3 – 5 екз./м², листоїда - 3 екз./м², несправжніх гусениць ріпакового пильщика – 2 екз./м², гусениць озимої совки 2 - 3 гус./м²) обробити інсектицидами згідно з «Державним реєстром пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні».

Надалі за встановлення помірних температур та вологої погоди можливий розвиток та поширення **альтернаріозу, фомозу, бактеріозу коренів.** За появи симптомів хвороб рослини обробляють дозволеними фунгіцидами.

Важливо! Головне управління Держпродспоживслужби в Херсонській області наголошує, всі роботи з обмеження чисельності шкідливих організмів необхідно проводити при перевищенні ЕПШ. Під час проведення заходів з застосування пестицидів слід суворо дотримуватися санітарних правил та норм, регламентів застосування препаратів, правил і заходів з охорони праці та використовувати препарати лише відповідно до «Державного реєстру пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні».

Також, наголошуємо, що до роботи з пестицидами допускаються лише ті особи, які пройшли навчання з питань безпечного поводження з пестицидами та мають **посвідчення про право роботи з пестицидами**.

Під час проведення польових робіт в умовах воєнного стану, необхідно дотримуватися правил безпечного поводження умов праці.

